

כל צורך כשחור... דעתי מתאים פסוק זה מאוד למה שעושים נדבכם...

זעזוע ערבי

מו הראוי הוא להפנות את מלאו חשומתי הלב והמחשבה לרבריו החותכים והנוקבים של הקורא הערבי אליאס מועמר...

צנחן נגד שוטרי

לפני זמן מה ירדתי מטופס ליד קולנוע מרכז בחולון... אופניים נעמתי כדי לראות מי הוא רוכב האופניים ותאום פנה אלי השומר בנסות...

המשוראי רידי מנוסי

לך את החיים... התנרות זאת לא השפיעה עלי אבל ביקשתי ממנו לגשת לחולות, להיריד את המדים ומאחר שהיו חושב את עצמו לנבר רציני...

קץ המשפט

אני רואה בפסקדינים של שופטי בית הדין העליון (העולם הזה 1060) שפט זרם. השניאות של קסטנר לא שניאותו היו, אלא שניאותונו...

אולם פסקדינו של השופט אנרנט, ואלה שהצטרפו אליו, יחד עם תיקון העול לנבי קסטנר, נותן מכה לאלה הרוצים לראות את ארצם טובה יותר ונקיה יותר...

הפרומיננטים של מדינת ישראל, אלה שי לפי פסקדיניהם הסופי במשפט קסטנר זכאים לזכות-קדימה להצלה במקרה כזה...

כחוד מאורחי המדינה אשר אהבת עלום

הרותה בליבו, כמש התמלאתי רוגו כשפראי תי על ביטול פסקדינו של השופט הלוי בפרשת קסטנר...

המחלוקת שפרצה בין השופטים מעידה ש' בפרשת קסטנר עוד לא נקבעו מסמרות. מוטב

Advertisement for 'העולם הזה' (The World) magazine. Includes a lion logo with the text 'בלי משוא פנים' and 'העורך הראשי אורי אנברי'. Lists subscription rates and contact information.

באותו יום נינצן בי הרעיון שמה שדרוש לעם ישראל בשעה גדולה זו הוא לימריק עברי

או לפרוע חשבונות אידיאולוגיים, אלא פ' שוט לבדח את יוצריה, ואולי גם את שומעיה. עוד באותו שבוע פתח העולם הזה בסידרה קבועה של לימריקים עבריים, שהיא אחת מתרומותיו החשובות לקיום שיתיהמשקל הנפשי בלב האומה החיה בי צל ציפור הנפש.

באחד הימים ישבנו שלושתנו - שלום כהן, אורי סלע ואנוכי - והגענו למסקנה שיש לתת ללימריק הצברי שם מקורי מ' שלו. הושמעו כמה הצעות, עד שאמר שלום כהן, כמו ארכימדס המנוח: 'מצאתי!' כך נולד המונח 'תמשיך' - שאינו אלא צירוף המלים חמשי-שיר.

החמשי עזר לנו להתגבר על ימים קשים. זוהי מערכת שמחה, צוות החדור חדות יצירה והאובח את החיים, בימים של פצצות במערכת והתקשורת בחבריה, עת הגיעו מסעי ההשמצה והשיסוי נגדו לשיאים, ישב' נו לא פעם ועסקנו בחיבור המשירים. הם עזרו לנו לשמור על חוש-מידה וחוש-הומור, שני נכסים חיוניים לעמידה במאבקים מסוג זה.

שגוען החמשירים דבק במהרה בקוראי העולם הזה, שהפציצו אותנו ביעירותה. הוא התגלגל לפסים פוליטיים, לחם בש' חיותו, והגיע אפילו לזיכוח המפורסם בו נכשל דויד בן-גוריון בידיעת תורתם של חמשי יתן;

היה היה גבר מפלונסק שדבק כל ימיו בשלמונסק. 'אפלטון' הוא הפטיר, 'עברים לא הזכיר. 'ואם כן - אז טעה אפלטונסק'.

השבוע חגג החמשייר העברי את ברהמצי' וזה שלו. בפעם האשונה הוא הופיע בספר משלו, כשותף שתי-זכיויות בחברת יצירות' התרבות העבריות. האיש שדאג לכך היה ידי מנוסי, שלקט בספר נמאד זה, 101 חמשירים (הוצאת ש. שפט) במה חמשייר וחמשייר, רובם מפרי יצירותיו שלו. קוראי העולם הזה יפגשו בספר גם כ-20 מכרים ותיקים - חמשיירי העולם הזה שדידי פרי' סם אותם כלשונם, או בשינויים קלים.

מכר חתיק אחר של קוראי העולם הזה, דוש, הוסיף את ציוריו המשעשעים. יש בכך כמעט המשך למדור המשותף של ידידי ודוש הוסיף לפני כמה שנים העולם הזה בחתימת ידידיוש.

אולם למרות שדידי שאב ממקורות שונים (ואף מציין זאת בהקדמתו בגלילי'ב שאינו רגיל בספרות העברית, תוך הזכרה לטובה של תרומת העולם הזה לחמשיראות העב' רית), הרי שבועה על הספר הזה קודם כל החותמת האישית של אופיו ושגוענותו של כן-בצע, וזה, בעל הזקן האדום ו-29 השנים, שהסתובב בקוריאיה בימי המלחמה, חצה את מזרח אסיה בגיפ' ישן שנשא את השם 'ה' בתולה הקונה'. בשם כל אנשי מערכת זו, ובכללם רבים מבין הקוראים היקרים - ברכת-אחים לחמשייראי.

ההסתה הפרועה הנערכת לאחרונה נדבכם עוברת כל גבול, אבל אין בזה משום חידוש. אם המחזה מטריף לשבור את עצמותיכם, הרי עשו זאת כבר פעם. המשורר ההודי רבינראנת טגורי כתב באחד מספריו: 'ל' מעו הצדק את שחור מעללי, ישים האדם

ישנה חבורה בשם 'שטיין אחד ברנ', אחד אק', אחד איינ'. ברנ' רוצה כל טון, אק' גרם לאסון ואין איש המכין תורת איינ'.

זהו חמשייר אמיתי. ליתר דיוק, זהו 'לי- מריק' אנגלי מקורי. תרגמתי אותו לעברית. תוך התאמתו לימים טורפים אלה, מפני ש' הוא אופייני, לדעתי, ללימריק אמיתי: הוא מבוסס על עיחת זדוני של מלים, הוא משעשע, ואין לו שום תוכן.

בלימריק הקלאסי מופיע שורה הראשון' נה תמיד שמו של אדם או של מקום. הוא מסרס מלים ויוצר מלים, לפי צורך החרוז המשעשע. למשל החמשייר הבא. שגם אותו גנבתי ממקור אנגלי, תוך שינוי קל:

מעשה בצעיר בשם שמוליק, שראה, כך השב, התלתוליק. הוא משך בזנב, כי חיות הוא אהב. אז את שמוליק לקחו לטיפוליק.

ביסודו לא נועד הלימריק האנגלי לפר' סום. במשך מאות בשנים התקיים בעל-פה בשורות הצבא הבריטי. ולרוב גם לא הת' אים בהחלט לפרסום בחברה הגונה. אלא שבמשך הזמן קנה לו אחיזה גם בעורף. מיטב המשוררים ואנשי-הציבור בבריטניה הסתגרו מדי פעם כה' אמותיו, בבקשם לב' רוח מן העולם הקר והמדאכ לתוך עולם משעשע וחסר-הגייון.

ללימריק האמיתי אין שום מוסר-השכל. רק לעתים נוצל כדי לבטא רעיון עמוק יותר, או כדי להכות בו יריבים רותנים. כמו, למשל, הלימריק הבא, גם הוא אנגלי קלאסי:

היה איש שאמר: 'זה ידוע! גורלו של אדם הוא קבוע. הוא איננו מונית המטיילת חופשית. על פסים, כמו רכבת, ינוע!'

בקיצור, מגמתו ותוכנו של הלימריק חופ' שיים למדי. יש לו רק דבר אחד קבוע בו לחלוטין: הצורה. יש לו משקל וקצב ש' אינם ניתנים למעור. השורה הראשונה וה' שניה מתחרות תמיד עם החמישית, הש' ליטית עם הרביעית. בעיני משוגע אמיתי ל' לימריקים, כמוני, הפרת חוק זה גרועה כמעט כמו אכילת סטיק של חזיר באוטו' בוס הנוסע בשבת.

באחד הימים, לפני כחמש שנים, ייבתי בקפה עטרה בחיפה. הייתי עסוק בחקירה מסוימת, שלא שימחה אותי כלל וכלל, וחוששני שחשבתי מחשבות קודרות על סך רי העולם המדינה. נגאלתי ממחשבות אלה עליידי ידיי מנוסי, שאו עדיין לא היה לו זקן. שוחחנו על הא ועל דא (ואולי בעיקר על דא), החלפנו בדיחות, ובסוף החלפנו לימריקים אנגליים. התחרינו בינינו בתר- גומם לעברית.